

USLOVI ZA OSIGURANJE IMOVINE I PREKIDA POSLOVANJA OD SVIH RIZIKA

DA BI BILO
JASNije

Uvodne odredbe

Član 1

- (1) Predmet ovih uslova je osiguranje imovine i prekida poslovanja od svih rizika, a pojedini izrazi u ovim uslovima znače:
- „**OSIGURAVAČ**” – Akcionarsko društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju,
  - „**UGOVARAČ OSIGURANJA**” – lice koje sa osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju,
  - „**OSIGURANIK**” – lice čija je imovina ili imovinski interes zaštićen osiguranjem i kome pripadaju prava iz osiguranja.
  - „**PREMIJA**” – iznos koji se plaća za osiguranje po ugovoru o osiguranju,
  - „**SUMA OSIGURANJA**” – gornja granica obaveze osiguravača,
  - „**LIST POKRIĆA**” – potvrda koja privremeno zamjenjuje polisu,
  - „**POLISA**” – isprava o osiguranju.

BITNA
DOKUMENTA

SKREĆEMO
VAM PAŽNJU

POSEBNO
VAŽNO

OSIGURANA
SUMA PREMIJA

II SEKCIJA I – MATERIJALNA ŠTETA (OSIGURANJE IMOVINE)

Osigurani slučaj

Član 2

- (1) Osiguravač će nadoknадити osiguraniku štetu koja je posljedica bilo kog iznenadnog i slučajnog fizičkog oštećenja ili uništenja na predmetu osiguranja koje ugovarač osiguranja i osiguranik nisu mogli da predvide, a koja se dogodi u bilo kom trenutku u toku perioda osiguranja, osim ako je posebno isključena, a koja za posledicu ima potrebu za popravku ili zamjenu predmeta osiguranja, a dogodi se na lokacijama (mjestima osiguranja) navedenim u polisi i njenim prilozima.
- (2) Osiguravač će osiguraniku isplatići naknadu maksimalno do iznosa suma osiguranja navedenih u polisi i njenim prilozima za svaki pojedini predmet osiguranja, ili do ugovorenog limita naknade, a ukupno neće biti veći od ukupne sume osiguranja iskazane na polisi njenim prilozima.

Predmet osiguranja (osigurana imovina)

Član 3

- (1) Pod predmetom osiguranja osiguranom imovinom, u skladu sa ovim uslovima, smatra se:
- 1) Nepokretna i pokretna imovina (građevinski objekti, oprema, zalihe i sl.) koju – ugovarač osiguranja/osiguranik ima interes da osigura i koja je specificirana na polisi ili njenim prilozima i koja se nalazi na lokacijama navedenim u polisi i njenim prilozima;
  - 2) lična imovina koja se nalazi na lokacijama navedenim u polisi i njenim prilozima:
    - koju ugovarač osiguranja/osiguranik ima interes da osigura;
    - koju ugovarač osiguranja/osiguranik čuva, održava ili kontroliše, i u tom slučaju ovim osiguranjem pruža se pokriće samo u onoj mjeri u kojoj ugovarač osiguranja/osiguranik snosi građansko pravnu odgovornost za imovinu, u slučaju fizičkog oštećenja ili uništenja te imovine, i
    - koja je u vlasništvu zaposlenih ugovarača osiguranja/osiguranika, kao i drugih lica koja su angažovana na drugi način od strane ugovarača osiguranja/osiguranika;
- osim imovine koja ne može biti predmet osiguranja u skladu sa članom 7 ovih Uslova.

Suma osiguranja

Član 4

- (1) U skladu sa ovim Uslovima sume osiguranja ugovaraju se u fiksnim iznosima za svaki predmet osiguranja pojedinačno i moraju biti navedene u polisi i njenim prilozima, uz uslov da navedena ugovorena vrijednost za svaki pojedini predmet osiguranja neće biti manja od novozamjenske vrijednosti tog predmeta osiguranja.
- (2) U slučaju isplate bilo koje naknade iz osiguranja u skladu s ovom sekcijom, suma osiguranja se ne iscrpljuje, odnosno, automatski se obnavlja.

Premija osiguranja

Član 5

- (1) Ugovarač osiguranja je dužan da plati iznos ukupne premije, odmah po zaključenju ugovora o osiguranju ukoliko je ugovoren da se premija plaća u cijelosti ili po dospjelosti svake rate ukupne premije bez odlaganja ukoliko je ugovoren da se plaća u ratama.
- (2) Premija se obračunava množenjem ukupne sume osiguranja sa odgovarajućom premijskom stopom u skladu sa Tarifom premija osiguravača.
- (3) Ako se tokom perioda osiguranja suma osiguranja poveća ili smanji, premija će u skladu sa prethodnim stavom biti prilagođena za preostali period.

Franšiza

Član 6

- (1) U slučajevima u kojima je ugovoren samoprdržaj Osiguranika (odbitna franšiza), svaka nadoknada iz osiguranja se umanjuje za ugovoreni iznos samoprdržaja Osiguranika. Ako se na jedan osigurani slučaj odnose dvije ili više odbitnih franšiza, ukupna suma odbitka neće biti veća od najviše ugovorene odbitne franšize

Imovina koja ne može biti predmet osiguranja

Član 7

- (1) U skladu sa ovim Uslovima iz osiguravajućeg pokrića isključena je sljedeća imovina:
  - 1) Imovina koja je u izgradnji ili montaži;
  - 2) Imovina u prevozu drumskim, željezničkim, vazdušnim ili vodenim saobraćajem;
  - 3) Motorna vozila registrovana za javne puteve, lokomotive i vozni park, oprema za plovidbu, brodovi, plovni objekti, letjelice i svemirski brodovi;
  - 4) Novac, dokumenta, dokaz o dugovima ili vlasništvu, vrijedni papiri i zapisi, hartije od vrijednosti, krvno, nakit, dragi kamenje, plemeniti metali, novčići, markice i stari ili klasični automobili;
  - 5) Umjetnička djela;
  - 6) Biljke i životinje, uključujući žive životinje, ptice, ribe i ostala živa bića, drvnu građu, ljetinu i pašnjake;
  - 7) Zemlja (uključujući površinski sloj zemlje, popune iza zidova, kanalizaciju ili kanale za odvod), prilazi za automobile, pločnici, putevi, aerodromi, željezničke pruge, brane, nasipi, rezervoari, površinske vode, podzemne vode, kanali, brazde, bunari, cjevvodovi, kablovi, tuneli, mostovi, brodogradilišta, dokovi, pristaništa;
  - 8) Imovina osiguranika koja je prenijeta u posjed drugog lica, posredstvom ugovora o zakupu, iznajmljivanju, lizingu ili rentiranju, ugovora o kupovini/prodaji sa plaćanjem odjednom i u cijelosti ili na otplatu, kredita ili drugih sporazuma o odloženom plaćanju;
  - 9) Imovina u podzemnim rudnicima, neiskopana ili neiskorišćena nalazišta nafte, gasa ili minerala, ofšor imovina;
  - 10) Imovina koja je u trenutku nastanka osiguranog slučaja u skladu sa ovim uslovima, bila osigurana bilo kojom pomorskom ili nekom drugom polisom;
  - 11) Sva imovina u prostorijama nuklearnih elektrana;
  - 12) Nuklearni reaktori, zgrade sa reaktorima i pripadajuća postrojenja i oprema u tim prostorijama;
  - 13) Sva imovina u prostorijama koje se koriste ili su bile korištene za stvaranje nuklearne energije ili proizvodnju, korišćenje, prenošenje ili skladištenje nuklearnog materijala;
  - 14) Transmisione i distributivne linije za prenos i distribuciju i njihove pomoćne strukture, osim ako su u radijusu od 1000 metara od bilo kog osiguranog objekta.

Neosigurani rizici

Član 8

- (1) Iz osiguravajućeg pokrića su isključeni gubici ili štete koje su direktno ili indirektno prouzrokovale slijedeće pojave:
- 1) Curenje, procurivanje, popuštanje zavarenih djelova, pukotine, propadanje ili pregorevanje bojlera, kotlova, ekonomajzera, pregrejača, rezervoara pod pritiskom, ili bilo koje vrste cjevovoda koji su s njima povezani;
  - 2) Direktno ili indirektno zagađenje i/ili kontaminacija, nezavisno od uzroka, ali ako zagađenje ili kontaminacija direktno izazvu požar i/ili eksploziju, onda će se u skladu sa ovim Uslovima pokriti samo fizički gubitak koji iz tога proističe ili šteta nanjeta osiguranoj imovini, koja je direktno izazvana samo požарom i/ili eksplozijom;
  - 3) Trošenje, habanje, cijepanje, nestajanje boje, grebanje, postepeno raspadanje ili nastanak nedostataka, normalno održavanje, korozija, rđa, oksidacija, ali ovo isključenje se neće odnositi i na gubitak ili štetu načinjenu izgubljenim ili oštećenim djelovima osigurane imovine, koja je direktna posljedica opasnosti koja inače nije isključena;
  - 4) Električni ili mehanički kvar, ali ovo izuzeće se neće odnositi i na gubitak ili štetu načinjenu izgubljenim ili oštećenim djelovima osigurane imovine, čiji je gubitak ili oštećenje direktna posljedica opasnosti koja inače nije isključena;
  - 5) Svaki nedostatak, defekt, greška ili propust u konstruisanju, planiranju, tehničkim karakteristikama, specifikacijama ili podacima, materijalu, proizvodnji ili stručnosti radnika, osim ako su gubitak ili šteta direktna posljedica opasnosti koja inače nije isključena;
  - 6) Ekstremne temperature ili promjene temperature, ili vlažnosti, ili boje, ili svjetla, ili nedostatak, nefunkcionalisanje ili neadekvatni uredaji za grijanje, klimatizaciju ili hlađenje, uključujući greške u radu, kondenzaciju, preveliku vlagu, curenje, zarazu, dotrajalost, truljenje, larve insekata ili štetočine bilo koje vrste, zagađenost, sem ako je gubitak ili šteta direktna posljedica opasnosti koja inače nije isključena. Pod ekstremnim temperaturama ili promjenama temperature se podrazumijevaju temperaturna stanja na kojima bi moglo doći do fizičkog oštećenja ili uništenja predmeta osiguranja u zavisnosti od fizičko-hemijskih svojstava materijala od kojih je sačinjen predmet osiguranja;
  - 7) Plesan, buđ, gljive, spore i drugi mikroorganizmi bilo koje vrste, osobina ili izgleda, koje obuhvataju, ali ne isključivo, supstance čije prisustvo predstavlja potencijalnu prijetnju ljudskom zdravlju, a ovo isključenje se primjenjuje bez obzira na to da li postoji:
    - fizičko oštećenje ili uništenje na osiguranoj imovini;
    - osiguranje od bilo koje opasnosti ili uzroka, bez obzira da li doprinosi istovremeno ili u nekom drugom trenutku;
    - bilo koja nemogućnost upotrebe, korišćenja ili fukcionisanja; ili
    - bilo koja aktivnost koja podrazumijeva, ali nije ograničena samo na popravku, zamjenu, uklanjanje, čišćenje, ublažavanje, odstranjivanje, premještanje ili preduzete korake za regulisanje medicinskih ili pravnih pitanja;
  - 8) Izloženost vremenskim prilikama, ako je pokretna imovina ostavljena na otvorenom ili ako ne стоји u potpuno zatvorenim zgradama;
  - 9) Uklanjanje azbesta, dioksina, polihlorisanih bifenola (u daljem tekstu: „materijali“), sa bilo koje građevine, opreme ili pokućstva ili komada lične imovine ili proizvoda, osim ako su „materijali“ oštećeni vatrom, gromom, avionskom nesrećom, eksplozijom, neredima, građanskom pobunom, dimom, udarom vozila, olujom ili gradom, vandalizmom, zlonamjernom podvalom, curenjem ili slučajnim pražnjenjem automatskih sistema za zaštitu od požara;
    - rušenje ili povišeni troškovi renoviranja, popravke, uklanjanja ruševina ili gubitak mogućnosti upotrebe zbog primjene bilo kog zakona ili uredbe kojom se regulišu „materijali“;
    - bilo koja direktiva ili zahtjev vlade kojim se objavljuje da „materijali“ koji su prisutni, ili čine dio, ili se koriste na bilo kom neoštećenom dijelu imovine osiguranika, više ne mogu da se koristi u prvobitne svrhe i moraju da se uklone ili izmjene;
  - 10) Porast cijene zamjene ili popravke usled primjene bilo koje uredbe, zakona ili propisa koji propisuje ili ograničava izgradnju, instaliranje, popravku, zamjenu, rušenje, korišćenje, djelatnost ili neku drugu upotrebu osigurane imovine;
  - 11) Gubitak ili nestanak koji je otkriven tek prilikom popisa ili skladištenja, ili kome se ne može ući u trag zbog specifičnog slučaja gubitka ili štete koju je inače moguće nadoknaditi u skladu sa ovom sekcijom;
  - 12) Troškovi koji proisteknu iz neovlašćenog programiranja, unošenja, etiketiranja ili umetanja, nepažljivog uklanjanja informacija ili brisanja nosača podataka ili iz gubitka informacija uzrokovanih magnetnim poljima;
  - 13) Oštećenje ili uništenje za koje je proizvođač, snabdjevač, izvođač radova ili popravki odgovoran bilo na osnovu zakona ili uredbe, ili na osnovu bilo kog ugovora ili sporazuma;
  - 14) Oštećenje ili uništenje kao posljedica grešaka ili nedostataka koji su postojali u trenutku početka osiguranja, a kojih su osiguranik ili njegovi predstavnici bili, ili je trebalo da budu svjesni, bez obzira na to da li su takve greške ili nedostaci osiguraniku bili poznati ili ne.
  - 15) Krađa, osim ako podrazumijeva nasilan ulazak ili izlazak iz zgrade, ili ako je povezana sa napadom ili pretnjom napadom ili nasiljem ili upotrebotom sile u objektu, protiv osiguranika ili bilo koje osobe zaposlene kod osiguranika, ili bilo koje druge osobe koja se opravdano nalazi u objektu;
  - 16) Tokom izgradnje ili montaže novih predmeta osiguranja, pucanje, skupljanje ili širenje pločnika, temelja, zidova, podova ili plafona.

Dodatna proširenja osiguravajućeg pokrića

Član 9

- (1) Ukoliko se posebno ugovori dodatno pokriće za osiguranje uvećane vrijednosti kapitala/imovine, osiguravajuće pokriće se proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) Osiguravač će nadoknaditi osiguraniku oštećenja ili uništenja na predmetima osiguranja koji su kupljeni ili dati osiguraniku da o njima vodi računa, brine i kontroliše ih, nakon početka osiguranja i nisu navedeni u polisi i njenim prilozima;
  - 2) Svaki porast novozamjenske vrijednosti kao posljedica uvećane vrijednosti kapitala / imovine iz ovog stava može se ugovoriti do 5% sume osiguranja ili bilo kog drugog limita ugovorenog u polisi i njenim prilozima;
  - 3) Ugovarač osiguranja/Osiguranik je dužan da odmah po saznanju obavijesti osiguravača o pojedinostima takvih uvećanja, kao i da plati dodatnu premiju koju osiguravač može da zatraži.
- (2) Ukoliko se posebno ugovori dodatno pokriće za osiguranje dodatnih troškova u vezi sa nastankom osiguranog slučaja, u tom slučaju se osiguravajuće pokriće proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) Osiguravač će osiguraniku nadoknaditi štetu do limita ugovorenog u polisi u skladu sa osnovanim i neophodnim dodatnim troškovima koje treba platiti za:
    - a. prekovremeni rad, noćni rad, rad za vrijeme državnih praznika, iznajmljivanje vozila (sem aviona) da bi se smanjio gubitak ili šteta na osiguranoj imovini;
    - b. privremene popravke osigurane imovine da bi se brzo izvršila trajna popravka ili zamjena oštećene imovine;
    - c. privremeno uklanjanje imovine zbog čišćenja, obnove i popravke,
    - d. privremenu zaštitu ili čuvanje osigurane imovine pod uslovom da su takve akcije neophodne da bi se spriječio predstojeci fizički gubitak ili šteta na osiguranoj imovini, uzrokovan opasnošću od koje je osigurana ovim osiguranjem.
- (3) Ukoliko se posebno ugovori, dodatno pokriće za osiguranje troškova gašenja požara, osiguravajuće pokriće se proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) Osiguravač će nadoknaditi štetu osiguraniku kada dođe do troškova gašenja požara, koje je nužno i osnovano napravio osiguranik da bi spriječio ili smanjio na najmanju mjeru iznos štete na osiguranoj imovini koja se može nadoknaditi na osnovu ovih uslova, uključujući i troškove upotrijebljениh materijala, troškove punjenja aparata za gašenje požara i zamjene iskorišćenih raspršivača, plate zaposlenih posebno angažovanih na takvim poslovima i troškove gašenja požara na račun osiguranika od strane državnog organa ili državne vatrogasne službe, pod uslovom da iznos koji se može nadoknaditi ovim proširenim pokrićem neće biti veći od limita ugovorenog u polisi i njenim prilozima.
  - 2) Osiguravač ima pravo da zatraži dokaz o iznosu troškova koji treba da isplati u skladu sa ovim proširenim pokrićem.
- (4) Ukoliko se posebno ugovori dodatno pokriće za osiguranje uklanjanja ruševina, osiguravajuće pokriće se proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) Osiguravač će nadoknaditi štetu osiguraniku do limita ugovorenog u polisi u skladu sa troškovima koje je bilo neophodno učiniti da bi se uklonile ruševine koje su direktna posljedica osiguranog slučaja u skladu sa ovim Uslovima.
- (5) Ako se posebno ugovori, osiguravajuće pokriće u skladu sa ovim Uslovima se pruža i za osiguranje nenamjernog netačnog opisa osigurane imovine, osiguravajuće pokriće se proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) U slučaju nenamjernog netačnog opisa lokacije na kojoj je predmet osiguranja fizički smješten ili nenamjernog nenavodeće nije bilo kog predmeta osiguranja nad kojim osiguranik ima interes, osiguranje u skladu sa ovim uslovima će pokriti štete kao rezultat nastanka osiguranog slučaja tom predmetu osiguranja, kao da se greške nisu dogodile, pod uslovom da vrijednost ovih predmeta osiguranja ne prelazi 10% vrijednosti imovine navedene u polisi i njenim prilozima, ili limita nadoknade ugovorenog u polisi i njenim prilozima i da je ta greška prijavljena osiguravaču od strane osiguranika odmah nakon što je otkrivena.
- (6) Ukoliko se posebno ugovori dodatno pokriće za osiguranje računovodstvenih knjiga, osiguravajuće pokriće se proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) U slučaju osiguranja od fizičkog oštećenja ili uništenja računovodstvene evidencije, koju je napravio osiguranik radi evidentiranja nenaplaćenih iznosa od svojih klijenata, biće nadoknađen svaki gubitak koji je direktno izazvan na tim fizičkim oštećenjem ili uništenjem pod uslovom da osiguranik preduzme sve opravdane korake da nadoknadi taj gubitak i da fizičko oštećenje ili uništenje nisu uzrokovani namjernim djelovanjem zaposlenog ili službenika osiguranika.
- (7) Ukoliko se posebno ugovori dodatno pokriće za osiguranje brendova i etiketa, osiguravajuće pokriće se proširuje u skladu sa sljedećim uslovima:
  - 1) Ako je osigurana brendirana imovina sa natpisom fizički oštećena, a osiguravač odluči da tu imovinu spasi, osiguranik može da ukloni ili izbriše nazive brendova i etikete. Ako se osiguranik na to odluči, onda se moraju ponovo staviti etikete, u skladu sa odgovarajućim propisom. Ukoliko to ponovno stavljanje etiketa ili ponovno brendiranje umanji vrijednost imovine, onda će odšteta osiguraniku biti umanjena za to umanjenje vrijednosti.

Procjena štete i naknada iz osiguranja

Član 10

- (1) U slučaju nastanka osiguranog slučaja, osnovica za utvrđivanje naknade iz osiguranja u skladu sa ovom sekcijom biće sljedeća:
- 1) za zalihe robe, nedovršene proizvode, gotove proizvode, sirovine i zalihe – nadoknada iz osiguranja se utvrđuje u visini troškova potrebnih za zamjenu oštećenog materijala, u istim prostorijama, materijalom sličnog kvaliteta, neposredno prije nastanka osiguranog slučaja; za planove, crteže, dokumentaciju, podatke i programe za opremu za elektronsku i elektromehaničku obradu podataka – iznos troškova kopiranja ili ponovne izrade istih sa duplikata ili originala.
  - 2) za sve ostale predmete osiguranja – ostalu imovinu :
    - a. ako je popravljena, ponovo izgrađena ili zamijenjena, na istoj ili drugoj lokaciji, u roku od dvije (2) godine od dana kada je nastao osigurani slučaj za manji od sljedećih troškova:
      - iznos stvarnih troškova koje je pokrio osiguranik, ili koji su plaćeni u njegovo ime, za: popravku, ponovnu izgradnju ili zamjenu na istoj lokaciji, od novih materijala slične vrste i kvaliteta, koji god da je od navedenih troškova manji;
      - ali koji ne obuhvata bilo koje povišene troškove koji su posljedica prinude od strane bilo kog zakona, uredbe, propisa ili pravila koje reguliše ili ograničava gradnju, instalaciju, popravku, zamjenu, rušenje, korišćenje, poslovanje ili neku drugu upotrebu imovine na osiguranoj lokaciji.
    - b. ako nije popravljena, ponovo izgrađena ili zamijenjena, na istoj ili drugoj lokaciji, u roku od dvije (2) godine od dana kada je nastala šteta ili gubitak: iznos stvarne vrijednosti u vrijeme i na mjestu štete.
- (2) U slučaju ostvarenja osiguranog slučaja, kada je ugovorena suma osiguranja niža od iznosa na koji je osiguranje trebalo biti zaključeno, u skladu sa ovim uslovima nadoknada iz osiguranja će biti umanjena srazmjerno odnosu ugovorenih sumi osiguranja i iznosa na koji je osiguranje trebalo biti zaključeno. u skladu sa ovim Uslovima Navedeni princip podosiguranja se utvrđuje za svaki predmet osiguranja/osiguranu imovinu pojedinačno.
- (3) Troškovi svih izmjena, dodataka, poboljšanja ili ispitivanja neće biti nadoknadivi u skladu sa ovim uslovima.
- (4) Troškove svih prijevremenih popravki snosiće osiguravač ako su takve popravke dio završnih popravki i ne povećavaju ukupnu cijenu popravki.
- (5) Iznos koji osiguravač utvrdi u skladu sa predhodnim stavom, biće umanjen za vrijednost spasenih djelova.
- (6) Osiguranik neće imati pravo da osiguravaču ustupi bilo koju imovinu.

III SEKCIJA II – PREKID RADA

Predmet osiguranja

Član 11

- (1) Ukoliko se ugovori pokriće u skladu sa Sekcijom II Prekid rada, predmet osiguranja u smislu ove sekcije je gubitak osiguranog interesa osiguranika, odnosno dobitka koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje sprječeno ostvarenjem osiguranog slučaja iz Sekcije I ovih uslova, i koji nije naveden u opštima i posebnim isključenjima ili isključenjima u klauzulama ovih Uslova, a koji nastane tokom trajanja osiguranja, Osiguravač će osiguraniku isplatiti naknadu iz osiguranja ukoliko predmeti osiguranja imovina osigurana u skladu sa Sekcijom I o materijalnoj šteti, pretrpi gubitak ili štetu koja se može nadoknaditi u skladu sa Sekcijom I o materijalnoj šteti, ili bi se mogla nadoknaditi da nije primjenjena franšiza, izazivajući prekid ili ometanje osiguranog poslovanja.
- (2) Naknada iz osiguranja za gubitak osiguranog interesa u zavisnosti od ugovorenog, može biti ugovorena primjenjujući:
- 1) Opcija 1: bruto dobit, realno pretrpljena šteta tokom perioda naknade kao posljedica smanjenja poslovnog prihoda i povećanja troškova rada.
  - 2) Opcija 2: precizirane fiksne troškove i neto dobit, iznos koji zapravo nije zarađen u periodu naknade, usled smanjenja poslovnog prihoda i povećanja troškova rada.
  - 3) Naknada neće premašiti sumu osiguranja ugovorenog u polisi ili ugovorenog limita koji bi se primjenjivao za maksimalan period naknade.

Suma osiguranja

Član 12

- (1) U skladu sa ovim Uslovima suma osiguranja se ugovara u fiksnom iznosu na polisi i njenim prilozima i ne može biti manja od:
- 1) Opcija 1: godišnje bruto dobiti, ili
  - 2) Opcija 2: godišnjih fiksnih troškova i neto dobiti.
- (2) Ukoliko maksimalan period naknade bude duži od 12 mjeseci, bruto dobit ili navedeni fiksni troškovi će se proporcionalno uvećati za taj period.

- (3) U slučaju isplate bilo koje naknade iz osiguranja u skladu s ovom sekcijom, suma osiguranja se ne iscrpljuje, odnosno automatski se obnavlja.

Premija

Član 13

- (1) Ugovarač osiguranja je dužan da plati ukupan iznos bruto premije odmah po zaključenju ugovora o osiguranju ukoliko je ugovoren da se premija plaća u cijelosti ili po dospjelosti svake rate bruto premije bez odlaganja ukoliko je ugovoren da se plaća u ratama.
- (2) Premija se obračunava množenjem ukupne sume osiguranja sa odgovarajućom premijskom stopom u skladu sa Tarifom premija osiguravača.
- (3) Ako osiguranik najkasnije šest mjeseci nakon isteka bilo kog perioda osiguranja, prijavi da je bruto dobit koja je zarađena u toku obračunskog perioda od 12 mjeseci, koji se vremenski najviše podudara sa periodom osiguranja, uz potvrdu od ovlašćenog revizora osiguranika, bila manja od ugovorene sume osiguranja, isti ima pravo na srazmjerni povraćaj premije, koji ne može biti veći od jedne trećine premije obračunate i plaćene na ugovorenu sumu osiguranja za taj period osiguranja.
- (4) Ako se zbog nastanka osiguranog slučaja u skladu sa sekcijom I stvorila obaveza isplate naknade iz osiguranja u skladu sa ovom sekcijom, onda će se iznos naknade iz osiguranja korigovati na način da se taj iznos prije primjene vremenske franšize ili novčane odbitne franšize uskladi sa iznosom bruto dobiti koja je poslednja potvrđena od strane revizora osiguranika, što će rezultovati i korekcijom premije na bazi razlike takve sume osiguranja i ugovorene sume osiguranja .

Vremenska franšiza i novčana odbitna franšiza

Član 14

- (1) U pogledu svakog gubitka ili štete nanijete osiguranoj imovini, osiguravač neće biti odgovoran za iznos koji se dobija množenjem prosječne dnevne vrijednosti gubitka osiguranog interesa pretrpljenog tokom perioda naknade sa brojem dana navedenih u polisi i njenim prilozima za vremensku franšizu, ili za iznos bilo koje novčane odbitne franšize nevedene u polisi i njenim prilozima, i to koji god da je iznos viši.

Dodatna isključenja primjenljiva na Sekciju II

Član 15

- (1) Iz osiguravajućeg pokrića u skladu sa ovom sekcijom isključeno je sledeće:
  - 1) Gubitak osiguranog interesa uslijed prekida ili ometanja osiguranog poslovanja usled:
    - a. bilo kakvog ograničavanja pristupa osiguranoj imovini koje je nametnuto od strane predstavnika lokalne/republičke izvršne vlasti;
    - b. brisanje, gubitak, deformisanje ili oštećenje informacija u kompjuterskim sistemima ili drugih dokumenata ili softverskih programa, sem ako je uzrokovano gubitkom ili oštećenjem koje se može nadoknaditi u skladu sa sekcijom I o materijalnoj šteti;
    - c. bilo kojeg gubitka tokom vremena mirovanja, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na slučajeve kada proizvodnja, poslovanje, usluge ili isporuka i prijem robe prestanu, ili kada se ne dogode, ili su sprječeni zbog:
      - planiranog ili odloženog zatvaranja,
      - Štrajka ili neke druge obustave poslovanja,
      - bilo kog drugog razloga koji nije rezultat fizičkog oštećenja ili uništenja kao osiguranog slučaja iz sekcije I ovih uslova
- (2) Iznos bilo koje novčane kazne ili štete zbog kršenja ugovora, zakašnjelih ili neispunjениh naloga ili kazni bilo koje vrste.

Period naknade

Član 16

- (1) Periodom naknade će se smatrati period tokom kojeg na interes osiguranika utiče prekid ili ometanje osiguranog poslovanja, počev od dana nastanka osiguranog slučaja, a koji nije duži od maksimalnog perioda naknade ugovorenog u polisi i njenim prilozima.

Procjena štete i naknada iz osiguranja

Član 17

- (1) U slučaju prekida ili ometanja osiguranog poslovanja, osnovu za rešavanje štete u skladu sa ovom sekcijom predstavlja sljedeće:
- 1) Opcija 1: Gubitak bruto dobiti
    - a. U slučaju gubitka bruto dobiti, osiguravač će platiti iznos dobijen množenjem stope bruto profita sa iznosom za koji je stvarni poslovni prihod tokom perioda naknade niži od poslovног prihoda koji bi bio ostvaren da se gubitak ili šteta nisu dogodili.
    - b. Ako je godišnja suma osiguranja manja od iznosa dobijenog množenjem stope bruto profita sa godišnjim poslovnim prihodom, ili proporcionalno uvećanim ukoliko je maksimalan period naknade duži od dvanaest mjeseci, poslovni prihod treba obračunati za ekvivalentan period, a iznos koji se može platiti biće proporcionalno smanjen.
  - 2) Opcija 2: Ugovoreni fiksni troškovi i neto dobit
    - a. U slučaju ugovorenih fiksnih troškova i neto profita, osiguravač će platiti iznos dobijen množenjem procenta za koji je smanjen poslovni prihod tokom perioda naknade, a koji bi bio ostvaren da nije došlo do prekida ili ometanja osiguranog poslovanja, sa iznosom ugovorenih fiksnih troškova i neto profita ostvarenog tokom prekida ili ometanja.
    - b. Ako je godišnja suma osiguranja manja od sume koja se dobija množenjem stope bruto profita sa godišnjim poslovnim prihodom ostvarenim u posmatranom periodu, ili ako period naknade prelazi dvanaest mjeseci, iznos nadoknade iz osiguranja će biti proporcionalno umanjen.
  - 3) Povećani troškovi rada
    - a. U slučaju povećanih troškova rada, osiguravač će platiti dodatne troškove do kojih je opravdano došlo samo zato da bi se izbjegao ili umanjio pad prometa, do kog bi, bez tih troškova, došlo tokom perioda naknade, nakon isteka vremenske franšize.
    - b. Naknada neće premašiti iznos gubitka osiguranog interesa koji je na taj način izbjegnut.
  - 4) Obačunavanje stope bruto dobiti i godišnjeg profit-a
    - a. Prilikom obračunavanja stope bruto dobiti godišnjeg poslovnog prihoda, sledeći aspekti će biti uzeti u obzir:
      - Trend osiguranog poslovanja;
      - Rezultati osiguranog poslovanja tokom finansijske godine koja prethodi danu nastanka osiguranog slučaja ili, u slučaju da se osigurani slučaj dogodi tokom prve godine poslovnih aktivnosti, poslovni prihod tokom naredne finansijske godine;
      - Bilo koje okolnosti koje utiču na osigurano poslovanje, bilo prije, bilo posle osiguranog slučaja, ili koje bi uticale na osigurano poslovanje da se osigurani slučaj nije dogodio;
      - Bilo koja korist od odložene prodaje ili povećane proizvodnje i/ili profit kao posledica prekida ili ometanja osiguranog poslovanja koje osiguranik može ostvariti tokom perioda od 6 mjeseci neposredno nakon ponovnog pokretanja osiguranog postrojenja i/ili mašina posle gubitka ili štete;
      - Iznos za vrijeme provedeno na pregledanju, ispitivanju ili modifikovanju koje bi bilo sprovedeno u periodu tokom kojeg je osigurano poslovanje (preduzeće) bilo pogodeno prekidom ili ometanjem;
      - Bilo koji iznos koji je plaćen ili se može platiti u pogledu robe koja je prodata ili usluga koje su pružene na nekom drugom mjestu, izvan prostorija u korist osiguranog poslovanja, bilo od strane osiguravača ili drugog lica u njegovo ime;
      - Svaka suma uštedjena tokom perioda naknade, u smislu troškova poslovanja koje je moguće isplatiti od bruto profita koji može nestati ili biti smanjen usled gubitka ili štete.
    - b. Konačni iznosi predstavljaju najpričušnije moguće rezultate koji bi realno bili ostvareni u okviru osiguranog poslovanja, da se nije dogodio prekid ili ometanje osiguranog poslovanja.

Definicije

Član 18

Godišnji poslovni prihod

Poslovni prihod koji bi, da se nije dogodio prekid ili ometanje osiguranog poslovanja, bio postignut tokom dvanaest mjeseci koji prethode ili datumu kada osigurano poslovanje nije više pogodeno ili kada se završi period naknade, koji god nastupi prije. Osigurano poslovanje

Registrirana djelatnost osiguranika komercijalna aktivnost osigurane imovine, navedena u polisi i njenim prilozima.

Bruto dobit

Iznos za koji vrijednost poslovnog prihoda i vrijednost zaliha na kraju obračunskog perioda prekoračuje vrijednost zaliha na početku obračunskog perioda i iznos ugovorenih varijabilnih troškova. Vrijednost zaliha na početku i na kraju obračunskog perioda će biti obračunata u skladu sa računovodstvenim standardima

Osigurani interes

Predstavlja bruto dobit uključujući bilo koje povećane troškove rada ili precizirane fiksne troškove i neto dobit, uključujući svako povećanje troškova rada.

Povećani troškovi rada

Dodatni troškovi do kojih nužno i opravdano dođe u cilju izbjegavanja ili umanjenja gubitka osiguranog interesa, do kojeg bi došlo bez takvog troška.

Novčane odbitne franšize

Suma koja se odbija od bilo koje nadoknade iz osiguranja koju bi inače osiguravač izvršio osiguraniku.

Maksimalan period naknade

Maksimalan period (periodi) naveden/-i u polisi i njenim prilozimai, tokom kojeg se pruža pokriće za osigurani interes, u skladu sa sekcijom II o prekidu poslovanja.

Neto dobit

Neto dobit (koja isključuje sve vanredne prihode od kapitala) koja proističe iz poslovanja osiguranika, nakon rezervisanja za sve opšte i druge troškove uključujući i amortizaciju, ali prije odbijanja svih poreza kojima se može opteretiti dobit.

Stopa bruto dobiti

Procenat bruto dobiti koji bi se ostvario u godišnjem poslovnom prihodu, da se nije dogodio prekid ili ometanje osiguranog poslovanja.

Ugovoreni fiksni troškovi

Svi fiksni troškovi navedeni u polisi i njenim prilozima koji postoje u cijelosti tokom perioda nadoknade, bez obzira na prekid poslovanja.

Ugovoreni varijabilni troškovi

Svi troškovi za nabavku robe, sirovina ili pomoćnih uređaja, kao i za zalihe, sem ako su potrebni za održavanje aktivnosti i troškova pakovanja, prevoza, najama (brodarina), privremenog skladištenja, poreza, licencnih provizija i autorskih honorara, utoliko što ti troškovi zavise od poslovnog prihoda, tj. troškovi kojih ili nema ili su značajno redukovani zbog prekida poslovanja.

Poslovni prihod

Novčani iznos (umanjen za odobrene popuste) koji je ostvaren ili koji se može ostvariti od strane osiguranika za robu, proizvode ili usluge koje prodaje, dostavlja ili pruža u okviru osiguranog poslovanja.

Navedeni pojmovi moraju biti u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i odredbama Međunarodnih računovodstvenih standarda.

IV OPŠTA ISKLJUČENJA

Opšta isključenja iz osiguravajućeg pokrića

Član 19

- (1) Ukoliko se drugačije ne ugovori, Osiguravač neće nadoknaditi osiguraniku bilo koji gubitak ili štetu koji su u vezi sa, ili su neposredno ili posredno prouzrokovani ili nastali, ili uslijed:
- 1) rata, invazije, dejstva stranog neprijatelja, neprijateljstava (bilo da je rat objavljen ili ne), građanskog rata, pobune, revolucije, ustanka, štrajka, zavjere, vojne ili uzurpirane vlasti, konfiskacije, nacionalizacije, zaplene, revkvizicije ili uništenja ili oštećenja od strane ili po nalogu bilo koje vlade de jure ili de facto ili javnog ili državnog organa;
  - 2) djela bilo koje osobe ili osoba koje djeluju u ime, ili su povezane sa bilo kojom organizacijom čije su aktivnosti usmjerene ka rušenju ili vršenju uticaja na bilo koju vladu de jure ili de facto, silom ili putem nasilja;
  - 3) bilo kog terorističkog akta uključujući i gubitak, štetu, trošak bilo koje vrste koji je direktno ili indirektno izazvan ili povezan sa bilo kojom akcijom sprovedenom zarad kontrolisanja, sprječavanja, suzbijanja ili na bilo koji način povezanom sa činom terorizma.
- U slučaju da bilo koji dio ovog isključenja bude nevažeći ili neprimjenljiv (ako se drugačije ugovori), dio koji sljedi će ostati na snazi i važeći;
- 4) ionizujuće radijacije ili radioaktivnog zagađenje od nuklearnog goriva ili nuklearnog otpada, ili od sagorijevanja nuklearnog goriva;
  - 5) radioaktivnih, toksičnih, eksplozivnih ili na neki drugi način opasnih ili štetnih elemenata bilo koje nuklearne instalacije, reaktora ili nekog drugog nuklearnog agregata ili nuklearne komponente;
  - 6) svakog oružja ili naprave za koju se koristi atomska ili nuklearna fisija i/ili fuzija ili bilo koja druga slična reakcija ili radioaktivno dejstvo ili sadržina.
- (2) U svakom mirnom postupku ili postupku pred sudom u kojem se osiguravač poziva na navedene odredbe o isključenjima u tačkama 1), 2) i 3), zbog kojih bilo koji gubitak ili šteta nije pokrivena ovim osiguranjem, teret dokazivanja da je takav gubitak ili šteta pokrivena pada na osiguranika.
- (3) Iz osiguravajućeg pokrića isključene su štete:
- 1) uslijed gubitka, štete uništenja, deformisanja, brisanja, oštećenja ili izmjene elektronskih podataka iz bilo kog razloga (uključujući, ali bez ograničenja kompjuterske virusa) ili od nemogućnosti upotrebe, smanjenja funkcionalnosti, troškova bilo koje vrste koji iz toga proisteknu, bez obzira na bilo koji drugi uzrok ili događaj koji istovremeno ili u bilo kom trenutku doprinosi gubitku;
  - 2) u slučaju da kao posljedica dešavanja opisanih u prethodnoj tački 1), dođe do nastanka opasnosti požara ili eksplozije, u skladu sa ovim uslovima pruža se pokriće za materijalnu štetu na osiguranoj imovini koja je direktno izazvana požarom ili eksplozijom tokom perioda osiguranja.
- (4) Iz osiguravajućeg pokrića isključene su štete prouzrokovane gubitkom podataka na uređajima za obradu elektronskih podataka.
- Ako uređaj za obradu elektronskih podataka pretrpi fizički gubitak ili štetu osiguranu ovim Uslovima, onda će osnova za procjenu biti cijena kupovine novog (praznog) uređaja i troškovi kopiranja ranije sakupljenih elektronskih podataka sa bekapa ili originala. Ovi troškovi ne uključuju istraživanje i projektovanje niti bilo koje troškove ponovnog pravljenja, sakupljanja ili stavljanja takvih elektronskih podataka. Ako se uređaj ne popravi, ne zamijeni ili ne obnovi, osnova za procjenu će biti kupovina novog (praznog) uređaja.
- Ovim uslovima ne može se osigurati iznos koji se odnosi na vrijednost tih elektronskih podataka za osiguranika ili bilo koje drugo lice, čak i ako se takvi elektronski podaci ne mogu ponovo napraviti, sakupiti ili sastaviti.

V ODREDBE VEZANE ZA ODŠTETNE ZAHTJEVE

Prijava šteta i obaveze osiguranika primjenljive na sve sekcije

Član 20

- (1) U Uslučaju ostvarenja osiguranog slučaja, osiguranik je obavezan da postupi na sljedeći način:
- 1) odmah pisanim putem obavijestiti osiguravača, od trenutka kada je osiguranik saznao za gubitak ili štetu ili okolnost, ukazujući na prirodu i obim gubitka ili štete;
  - 2) odmah preduzeti sve potrebne mjere da umanji gubitak ili štetu;
  - 3) pobrinuti se da sva prava osiguranika prema prevoznicima ili davaocima jemstva ili trećim licima budu adekvantno očuvana i ispunjena;
  - 4) sprovodiće, ili će predstavniku osiguravača omogućiti da sprovodi, sve akcije i pruži sve podatke i druge potrebne dokaze za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete;

- 5) sačuvaće sve oštećene djelove predmeta osiguranja osigurane imovine i učiniti ih dostupnim za izviđaj, snimanje i procjenu od strane predstavnika osiguravača, onoliko koliko to osiguravač traži;
  - 6) događaj odmah prijavi organima unutrašnjih poslova u svim slučajevima predviđenim propisima, a naročito kada je šteta prouzrokovana požarom, eksplozijom, običnom i provalnom krađom, razbojništvo i razbojničkom krađom ili činom zlonamjerne osobe i pružiti svu realnu potrebnu pomoć policiji;
  - 7) pribaviće svaku informaciju i dokaz koji osiguravač zatraži, ako je potrebno, i posebnu izjavu pod materijalnom i krivičnom odgovornošću o istinitosti odštetnog zahtjeva.
- (2) Osiguravač će nadoknaditi osiguraniku sve opravdano nastale troškove usled obavljanja dužnosti u skladu sa tačkama 2) i 3) stava (1) ovog člana, pored svake štete koja se može nadoknaditi u skladu sa ovim uslovima, pod uslovom da troškovi ne prelaze 25% od ukupnog krajnjeg iznosa odštetnog zahtjeva.
- (3) Pošto je Osiguravaču dostavljeno obaveštenje, osiguranik može izvršiti popravke ili zamjenu svakog manjeg oštećenja. U svim ostalim slučajevima, predstavnik Osiguravača mora imati mogućnost da izvrši uvid uništenja ili oštećenja prije nego se izvrše bilo kakve popravke ili izmjene. Ako predstavnik Osiguravača ne izvrši uvid u vremenskom razdoblju koji bi se mogao smatrati primjerem tim okolnostima, osiguranik ima pravo izvršiti popravku ili zamjenu
- (4) Obaveza osiguravača za naknadu štete u skladu sa ovim uslovima u slučaju gubitka ili oštećenog djela ili djelova osigurane imovine, prestaje ukoliko ti djelovi nisu popravljeni ili zamijenjeni u skladu sa relevantnim tehničkim standardima proizvođača.

Lažni odštetni zahtjevi (primjenljivo na sve sekcije)

Član 21

- (1) Ukoliko prilikom podnošenja odštetnog zahtjeva Osiguranik dostavi lažni iskaz ili prevarnom radnjom dovede Osiguravača u zabludu, po pitanju ostvarenja osiguranog slučaja/štete, obima štete ili nastanku štete u okviru trajanja osiguravajućeg pokrića, gubi pravo na naknadu štete, bez prava na povrat premije osiguranja.

Prijava štete i dodatne obaveze osiguranika u skladu sa Sekcijom II

Član 22

- (1) Usljed ostvarenja osiguranog slučaja u skladu sa Sekcijom II, osiguranik je pored obaveza iz člana 20 dužan da postupi i na sljedeći način:
- 1) Osiguranik je u obavezi da tokom perioda osiguranja čuva kompletну evidenciju o osiguranom poslovanju, koja podrazumijeva – inventare, proizvodnju i finansijske izvještaje za prethodne tri godine. Sva evidencija mora biti čuvana na poseban način u odvojenim komplettima, uz sve mjere predostrožnosti da ne bi došlo do uništenja evidencije, posebno ne do istovremenog uništenja sve evidencije.
  - 2) U slučaju da se podnese odštetni zahtjev u skladu sa Sekcijom II, Osiguranik će o svom trošku dostaviti Osiguravaču, najkasnije 30 (trideset) dana od prekida ili ometanja osiguranog poslovanja, ili u nekom narednom periodu, koji Osiguravač može pismeno odobriti, pisani izvještaj iznoseći opis štete.
  - 3) Osiguranik će o svom trošku iznijeti i dostaviti Osiguravaču računovodstveno-poslovne knjige i druge poslovne knjige ili druge dokaze koje Osiguravač može osnovano tražiti u svrhu istraživanja ili provjere potraživanja zajedno sa, ako je potrebno, statuarnom izjavom o istinitosti potraživanja i svih drugih povezanih sadržaja koji su sa njima u vezi.

Isplata naknade u skladu sa Sekcijom II

Član 23

- (1) Kada se dogodi osigurani slučaj u skladu sa Sekcijom II Osiguravač je u obavezi da isplati nadoknadu iz osiguranja u roku koji ne može biti duži od 14 dana, računajući od dana kada je utvrđeno postojanje obaveze za isplatu nadoknade iz osiguranja, kao i visine iznosa nadoknade iz osiguranja.
- (2) Ako iznos Osiguravačeve obaveze ne bude utvrđen u prethodno navedenom roku, Osiguravač je dužan na zahtjev ovlašćenog lica isplatići iznos nesporognog djela svoje obaveze na ime predujma. Osiguravač ima pravo na odlaganje isplate nadoknade iz osiguranja nakon perioda definisanog u stavu (1) ovog člana, ukoliko:
- 1) postoje sumnje u ovlašćenje oštećenog lica da primi nadoknadu iz osiguranja dok se ne dostavi potreban dokaz;
  - 2) je protiv osiguranika pokrenuta istraga ili je u toku krivični postupak, u tom slučaju obaveza osiguravača za isplatom nadoknade iz osiguranja ne postoji sve do okončanja krivičnog postupka. U slučaju da je osiguranik optužen za neko krivično djelo u vezi sa potraživanjem, osiguranik gubi pravo iz osiguranja.

Osiguravač neće biti u obavezi da isplati bilo koju kamatu usled odlaganja isplate naknade iz osiguranja iz prethodnih tačaka osim, u slučaju da je navedeno odlaganje izazvano greškom osiguravača.

VI OPŠTE ODREDBE

Zaključenje ugovora o osiguranju

Član 24

- (1) Smatra se da je ugovor o osiguranju zaključen potpisivanjem polise ili lista pokrića.
- (2) Polisa osiguranja će biti sačinjena od strane Osiguravača na osnovu podataka iz Upitnika koji je ovjeren i potписан od strane Ugovarača osiguranja i Osiguravača i koji čini sastavni dio polise. Podatke u Upitniku popunjava Ugovarač osiguranja i snosi svu odgovornost za njihovu tačnost, istinost i vjerodostojnost.
- (3) Sastavni dio polise je i Specifikacija sa spiskom i vrijednostima osiguranih stvari.

Period osiguranja

Član 25

- (1) Periodom osiguranja smatra se period naveden u polisi, i proizvodi svoje dejstvo počev od 00.00 dana koji je u polisi označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do 24.00 posljednjeg dana roka za koje je osiguranje ugovoreno.

Preventivne mjere

Član 26

- (1) Osiguranik je dužan o svom trošku da preduzme sve propisane i ugovorene i druge razumne mjere i sprovodiće sve preporuke Osiguravača, proizvođača, kao i zakonske preporuke u cilju sprječavanja nastanka štetnih događaja i odgovornosti.

Analize rizika

Član 27

- (1) Predstavnici Osiguravača imaju pravo da provjere i ispitaju i/ili pregledaju osiguranu imovinu u razumnom roku, a osiguranik je dužan da im obezbijedi sve relevantne detalje i informacije. Takođe, osiguranik je dužan da Osiguravaču prijavi sve okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika.

Povećanje rizika

Član 28

- (1) Ugovarač osiguranja je dužan da obavijesti Osiguravača o svakoj promjeni koja može biti značajna za ocjenu rizika do koje dođe tokom perioda trajanja osiguranja.
- (2) Ugovarač osiguranja je dužan da u pisanoj formi obavijesti Osiguravača u roku od 14 dana od dana kada je saznao za povećanje rizika, ukoliko povećanje rizika nije nastupilo uslijed njegovog postupka, ukoliko je povećanje rizika nastupilo uslijed njegovog postupka, Ugovarač osiguranja dužan je obavijestiti osiguravača bez odlaganja.
- (3) Materijalno povećanje rizika je ono koje je značajno za opreznog prijeuzimača rizika osiguravača, kada određuje da li da prihvati rizik i/ili da odredi uslove.
- (4) Nakon što postane svjestan povećanja rizika, osiguranik je dužan, o sopstvenom trošku, preduzeti dodatne mjere predustrožnosti, neophodne da se sprječi gubitak ili šteta.
- (5) Osiguravač neće biti odgovoran za gubitak ili štetu nanijetu osiguranoj imovini, koji je posljedica povećanja rizika, osim ako je Osiguravač pristao da poveća rizik i u tom slučaju, obim pokrića i premija će, ako je potrebno, biti korigovani od strane osiguravača, da bi se uskladili sa povećanjem rizika.

Pokretanje sudskog postupka

Član 29

- (1) Osiguravač i ugovarač osiguranja/osiguranik će sve zahtjeve za naknadu štete i sporove koji nastanu u primjeni ovih uslova rješavati vansudskim putem, sporazumno.
- (2) Ukoliko navedena pitanja ne rješe vansudskim putem ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda zemlje u kojoj osiguravač ima sjedište.

Ograničenje obaveze po osnovu drugih osiguranja

Član 30

- (1) U slučaju da je Ugovarač osiguranja zaključio i koje drugo osiguranje za pokriće u skladu sa ovim Uslovima u slučaju ostvarenja osiguranog slučaja, a naknada će se platiti po osnovu tih drugih osiguranja. Iz osnova osiguranja imovine i prekida poslovanja od svih rizika naknada će se isplatiti samo onda ako pokriće po tim drugim osiguranjima nije bilo dovoljno, i to do iznosa nepokrivenog dijela štete.

Definicije

Član 31

- (1) Odredbe ovih uslova i ugovora o osiguranju – polise ili njenih priloga kao i svi posebni izrazi i definicije u ovim Uslovima će imati jedinstveno značenje bez obzira na mjesto i kontekst gdje se pojavljuju.

Subrogacija

Član 32

- (1) Isplatom naknade iz osiguranja ili njenog djela na osiguravača prelaze po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva Osiguranikova prava prema licu koje je po ma kom osnovu odgovorno za štetu.
- (2) Ako je krivicom osiguranika onemogućen ovaj prelaz prava na osiguravače, u potpunosti ili djelimično, Osiguravač se oslobođa u odgovarajućoj mjeri svoje obaveze prema osiguraniku.
- (3) Prelaz prava sa osiguranika na Osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, te ako je naknada koju je osiguranik dobio od Osiguravača iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovornog lica isplati ostatak naknade prije isplate Osiguravačevog potraživanja po osnovu prava koja su prešla na njega.
- (4) Izuzetno od pravila o prelazu osiguranikovih prava na Osiguravača, ova prava ne prelaze na osiguravača ako je štetu prouzrokovalo lice u srodstvu u pravoj liniji sa osiguranikom ili lice za čije postupke osiguranik odgovara, ili koje živi sa njim u istom domaćinstvu, ili lice koje je radnik osiguranika, osim ako su ta lica štetu prouzrokovala namjerno.
- (5) Ali, ako je neko od lica pomenutih u prethodnom stavu bilo osigurano od odgovornosti, Osiguravač može zahtijevati od njegovog Osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

Arbitraža

Član 33

- (1) Svi sporovi i neslaganja u vezi sa iznosom koji se treba isplatiti u skladu sa ovim uslovima, biće poslati na arbitražu, u skladu sa ARIS (UK) Arbitražnim propisima.
- (2) Arbitražni sud činiće tri izabrana arbitra, jednog će postaviti Oštećeni, drugog Tuženi, a trećeg, dvoje izabralih arbitra.
- (3) Treći član Suda biće postavljen čim to bude izvodljivo (a ne kasnije od 28 dana) nakon postavljanja drugih dvoje arbitra. Sud će se oformiti nakon postavljanja trećeg arbitra.
- (4) Arbitri će biti pravnici sa najmanje deset godina iskustva u oblasti prava osiguranja.
- (5) Ako jedna strana ne uspije da odredi arbitra, u roku od 14 dana od dana kada je pozvana da to učini, ili ako dvoje imenovanih arbitra ne uspiju da odaberu trećeg u roku od 28 dana od njihovog imenovanja, tada će nakon prijave ARIS (UK) odrediti arbitra da popuni to mjesto. U svakom trenutku prije imenovanja od strane ARIS (UK) strana ili arbitri mogu da obave to imenovanje.
- (6) Sud ima diskreciono pravo da iznese naloge i direktive koje smatra neophodnim za konačno utvrđivanje predmeta spora. Sud ima diskreciono pravo koje mu omogućava zakon kojim su uređene arbitražne procedure u slučaju donošenja takvih direktiva.
- (7) Sjedište arbitraže će biti posebno ugovorenno.

Mjerodavno pravo i nadležnost

Član 34

- (1) Ugovor je u cijelosti zaključen u skladu sa pravom zemlje sjedišta Osiguravača a koji će se primjenjivati i na rizike koji nastupaju na teritoriji zemlje sjedišta Osiguranika kao i na teritoriji trećih zemalja.
- (2) Za sve sporove iz odnosa osiguravača i osiguranika nadležan je stvarno nadležni sud u Podgorici.

Raskid polise

Član 35

- (1) Osiguranje se može raskinuti uz pisani zahtjev osiguranika osiguravaču, uz saglasnost osiguravača, a premija će biti korigovana po principu pro rata temporis ili na drugi način, ukoliko se dogovori, u skladu sa važećim pozitivnim pravnim propisima.
- (2) Osiguranje može raskinuti i osiguravač, u skladu sa važećim pozitivnim pravnim propisima uz pisano obavještenje osiguraniku, na njegovu poslednju poznatu adresu, a premija će biti korigovana tako što će osiguravač zadržati pro rata prijemiju.
- (3) Obavještenje će se smatrati propisno primljenim, ako je pravilno poslatno na poslednju poznatu adresu (putem preporučene pošiljke).

Dodatne klauzule

Član 36

- (1) Pojedini detalji osiguranja imovine i prekida rada od svih rizika kao i slučajevi posebnih isključenja ili proširenog pokrića za koje se plaća dodatna premija, definisani su dodatnim klauzulama koje su sastavni dio ovih uslova.
- (2) Svaka klauzula koja se ugovori u konkretnom ugovoru o osiguranju mora biti navedena na polisi osiguranja.
- (3) Ukoliko na polisi osiguranja za svaki konkretan ugovor o osiguranju nije navedena konkretna klauzula ili ako nije plaćena dodatna premija za navedenu klauzulu kojom je to prijedviđeno, smatra se da nije ugovorenem pokriće prijedviđeno tom klauzulom.

Važnost opštih uslova za osiguranje imovine

Član 37

- (1) Ako nisu u suprotnosti sa ovim Uslovima, na osiguranja zaključena po ovim uslovima primenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje imovine.

VII DEFINICIJE

Član 38

Stvarna vrijednost

Cijena popravke ili zamjene nastalog gubitka ili štete, materijalom slične vrste i kvaliteta, umanjena za iznos na ime fizičke dotrajalosti, fizičke, tehničke i ekonomski amortizacije (fizički gubitak vrijednosti), zastarjevanje i istrošenost.

Kompjuterski virus

Sve štetne ili neautorizovane instrukcije ili kodovi, uključujući i niz zlonamjerno unesenih neautorizovanih instrukcija ili kodova, programskih ili nekih drugih, koje se šire kroz kompjuterski sistem ili bilo koju vrstu mreže. Ova definicija podrazumijeva, ali ne isključivo: „trojanske konje“, „crve“ i „vremenske i logičke bombe.“

Posredna šteta

Svaka finansijska šteta bilo koje vrste, uključujući i gubitak profita, gubitak poslovne prilike, gubitke nastale uslijed odlaganja, nedostatka radnog učinka, gubitak ugovora ili uslijed kazne.

Odbitna franšiza

Iznos koji se odbija od bilo koje isplate koju bi inače vršio osiguravač osiguraniku.

Amortizacija

Način obračunavanja vrijednosti sredstava za čiju se vrijednost smatra da se vremenom smanjuje.

Zemljotres

Svako prirodno ili ljudskom aktivnošću prouzrokovano pokretanje tla i/ili zemljotres, koji podrazumijeva, ali ne isključivo, pokretanje tla ili klizište, bez obzira na bilo koji drugi uzrok ili događaj koji doprinose gubitku istovremeno ili u nekom drugom trenutku.

Elektronski podaci

Svi podaci, pojmovi i informacije pretvorene u formu u kojoj se mogu koristiti za komunikaciju, tumačenje ili obrađuje elektronskom i elektromehaničkom ili elektronski kontrolisanom opremom i uključuju programe, softvere i druge kodirane instrukcije za obradu, preradu i korišćenje podataka ili za korišćenje takve opreme ili upravljanje njom.

Umjetnička djela

Slike/crteži bilo koje vrste, bilo da su napravljene nanošenjem vodenih/uljanih/akrilnih boja, ugljena, olovke ili kolaža; umjetničke fotografije; tapiserije; skulpture; statue; antikviteti; skupocjeni tepisi; rijetki stakleni predmeti i prozori; antikvarni nakit; porculan i slična imovina koja je istinski rijetka i ima istorijsku ili umjetničku vrijednost.

Poplava

Površinske vode; podizanje novoga voda; talasi; olujni talasi; plima; oslobođanje vode; podizanje, prelivanje ili rušenje prirodnih ili vještačkih korita; ili na ovaj način izazvano prskanje; povlačenje kanalizacionih cijevi kao posljedica pomenutog; isključuje se „Oluja“, koja je definisana u odjeljku definicije ovih Uslova. Lokacija Lokacija (lokacije) osigurane imovine koje su navedene u polisi.

Oluja

Termin „Oluja“ podrazumijeva vremenske prilike (uključujući i one koje je meteorološka ustanova proglašila za uragan, tajfun, tropsku oluju ili ciklon) koje za posledicu imaju štete po osiguranoj imovini direktno ili indirektno izazvanu:

1. snagom vjetra koji je posljedica Oluje; ili
2. bilo kojim materijalom, predmetom, ruševinama, koje su nošene, nakupljene ili na bilo koji način pokrenute Olujom; ili
3. grad, grom ili tornado koji su posljedica Oluje; ili
4. kiša ili voda, bilo da je kiša ili voda nošena vjetrom ili ne, koja ulazi u osiguranu zgradu ili građevinu kroz otvor(e) nastale uslijed siline vjetra zbog Oluje; ili
5. bujicom vode, jakim talasom ili poplavom kao što je ovdje definisano, ako je pokrivena ovom polisom, uključujući i štetu zbog uništenja ili urušavanja ma kog nasipa, brane ili bedema, kao posljedica Oluje.

bez obzira na bilo koji drugi događaj koji tome doprinosi prije, posle ili u toku štete.

Novozamjenska vrijednost

Troškovi zamjene osigurane imovine na lokaciji, novim predmetima slične vrste i kvaliteta u bilo kom trenutku tokom perioda trajanja osiguranja.

Štetni događaj

Termin „štetni događaj“ podrazumijeva ukupne individualne štete direktno izazvane katastrofom, nesrećnim slučajem, gubitkom ili nizom katastrofa, nesrećnim slučajevima ili gubitaka, koji su posljedica jednog događaja. Ovdje se termin primjenjuje na katastrofe, nesreće slučajeve ili gubitke koji nastanu uslijed opasnosti od tornada, olujnog vjetra, grada, poplave, pomjeranja tla, nereda, građanskih pobuna, štrajka, lokauta, vandalizma, zlonamjerne podvale. Ukoliko su te opasnosti pokrivenе ovom polisom, jedan štetni događaj biće ograničen na sve pojedinačne štete nastale tokom neprekidnog perioda od sedamdeset i dva (72) sata. Kada podnosi dokaz o šteti, Osiguranik može da odabere trenutak koji će se smatrati za početak tog perioda od sedamdeset dva (72) sata, koji neće početi prije nego što se dogodi prva šteta na osiguranoj imovini ili osiguranom interesu. Ipak, Osiguranik neće biti odgovoran za pojedinačnu štetu ili više pojedinačnih šteta koje su:

1. direktno izazvane katastrofama, nesrećnim slučajevima ili štetama koje se dogode prije nego što ova polisa stupi na snagu; ili
2. nastale uslijed događaja koji je u toku u trenutku kada ova polisa stupi na snagu, čak i ako događaj traje i nakon što polisa stupi na snagu; ili
3. direktno izazvane katastrofama, nesrećnim slučajevima ili štetama koje se dogode nakon isteka polise, osim pojedinačnih šteta koje su izazvane događajem koji je u toku u trenutku isteka polise.

Period

Period tokom kojeg se pruža pokriće u skladu sa ovim uslovima, kako je priječizirano u polisi i njenim prilozima.

Osigurana imovina

Osigurana imovina – predmet osiguranja, precizirana u polisi i njenim prilozima.

Suma(e) osiguranja

Iznos pokrića od osiguranja ugovoren u polisi i njenim prilozima, za svaku posebnu stavku osigurane imovine ili osiguranog interesa ili ukupan iznos osiguravajuće zaštite navedene u polisi i njenim prilozima.

Terorizam

Teroristički akt je akt koji podrazumijeva, ali ne isključivo, upotrebu sile ili nasilja i/ili prijetnji, od strane bilo koje osobe ili grupe(a) osoba, bilo da postupaju same ili u ime ili u vezi sa bilo kojom organizacijom (organizacijama) ili vladom (vladama), vodene političkim, religijskim, ideološkim i sličnim ciljevima, uključujući i namjeru da se utiče na bilo koju vladu i/ili da se javnost ili bilo koji dio javnosti, zastraši.

Cunami

Morski talas nastao uslijed podvodnog zemljotresa kao što je subdukcija zemljine kore ili pod dejstvom podvodne vulkanske erupcije.

Vulkanska erupcija

Izbacivanje istopljenog ili vrelog kamena, gasa ili tečnosti iz otvora na zemljinoj kori.

Početak primjene 12.12.2011. godine